(Nro 202.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 103. 4. Września 1820.

Wiadomości kraiowe.

Gazeta Brünska z d. 21: z. m. zawiera co następuie: „Dnia 17. b. m. przybył tu JW. Baron Michał Kienmayer Jenerał iazdy, mianowany niedawno dowodzącym Jenerałem w Morawii i Szlązku. Załoga przeięta radością z przybycia Jenerała kazała oświecić rzęsisto dom główney straży, po przegraniu muzyki woyskowey Jenerał dowodzący obeyrzał oświecenie domu. Dnia następuiącego 18. o godzinie w pół do dziewiątey były wielki obroty na placu za nową ulicą; Jenerał dowodzący oglądał całą załogę a twierdza Spielberg powitała go 72 wystrzałami. Po przybyciu Jenerała do domu Dowodztwa jeneralnego, przedstawione mu były korpusy Officerów i wszysthie Wydziały woyskowe."

Dnia 14. z. m. przybył Jego Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiąże Franciszek Karol w pożądanem zdrowiu do Leybach i wysiadł w przygotowanym dla siebie domie Biskupiem.

List z Tryiestu datowany z d. 10. Sierpnia donosi: „Od czasu zaszłych odmian w Rządzie Królestw Oboyga Sycylii nieprzybyły z tamtąd żadne okręty. Spekulanci korzystaią z tey okoliczności i trzymaią się bardzo drogo z tamecznemi płodami iako to: Oliwą, migdałami, lukrecyią i t. d. płody te droższe są o 15 do 20 procentu iak pierwey. — Tuteysza załoga, C. K. pułk Xięcia Leopolda Sycyliyskiego otrzymał rozkaz na d. 13. z. m. udania się daley do Włoch, równie i trzy dywizyie grenadyierów należących do załogi, które wyruszą na d. 6. przyszłego miesiąca Września. — Od pięciu niedziel prawie nie było tu ani w okolicy deszczu; posucha ztąd wynikła, przyniosła wielkie szkody zbożom, dla tego cena wszystkiego zboża tak tu, iako też według wiadomości w Wenecyi znacznie się podniosła. Winogrona były ieszcze dotąd nie złe, atoli ieżeli ieszcze przez kilka dni nie będzie deszczu to i te ucierpią.

Dnia 7. b. m. o godzinie 11 w nocy zeszła z tego świata Hrabina Compignano, Elżbieta Bacciochi siostra Napoleona Buonapartego w niedaleko z tąd odległych dobrach swoich Villa Vincentia w Friolu."

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Na posiedzeniu Stanów (*Cortes*) z d. 27. Lipca rozpoznawano daley zdanie sprawy połączonych Kommissyy rolnictwa i handlu i co się dotycze przywozu zboża uchwalono co następuie: Zabroniony będzie 1.) Przywóz zboża i mąki do portów Hiszpańskich dopóty, dopoki fanega (miara 57 fun.) pszenicy nie przeydzie 80 realów (ZR. 8 w M. K.) a cetnar mąki 120 realów (ZR. 12). 2) Cena pszenicy ustanowioną będzie podług średniego stosunku ceny w naywiększych miastach nadmorskich Hiszpanii. 3.) Prawidło to trwać będzie tylko do następuiącego posiedzenia Stanów (*Cortes*) i 4.) nie będzie się dotyczeć zboża będącego iuż na okrętach, które w chwili przyięcia tego rozporządzenia stoią na kotwicy w portach Hiszpańskich. 5.) Wyspy Balearskie i 6.) Kanaryyskie są od tego wyięte. Dnia 28. naradzano się nad przełożeniem, wniesionem na d. 21. względem zniesienia dziesięcin i pierwiastek; po mocnych rozprawach uchwalono 139 głosami przeciwko 32, aby przełożenie owo wziąc pod rozpoznanie a dla zdania w tey mierze sprawy połączyć się powinny Kommissyie: skarbu, prawodawcza i rolnictwa.

Dnia 29. Lipca Kommissyia rolnictwa zdała sprawę z prośby wielu kupców żądaiących zniesienia przywileiu, mocą którego prywatni przeciwko ustawie z 1778 prowadzili handel do osad na okrętach, aby tym sposobem nie opłacali więcey cła, iak okręty Hiszpańskie. Zdanie to sprawy po długich rozprawach osądzono bydź niedostatecznem i powrócono ie Kommissyi, która w tey mierze na nowo z Ministrem naradzać się powinna:

Żądanie Prowincyi Madryckiey o przywrócenie „Kapituły kościołowi w San Isidoro, który niedawno oddany został Jezuitom" odesłano do Kommissyi. — Na zapytanie Don Vargas-Ponce: „Czyli Ministrowie nie wie-

dzą bliższych szczegółów, o przyięciu Konstytucyi Hiszpańskiey przez Króla Neapolitańskiego," odpowiedział Minister Spraw wewnętrznych: iż nie wie o tem nic urzędownie, lecz będzie miał roskosz zasięgnienia wiadomości.

Na posiedzeniu z d. 31. Lipca odczytano list naczelnego dowodzcy woysk Królewskich w Wenezuelli D. Pablo Morilla, datowany w główney kwaterze Valencyi, pisany do Króla i wyrażaiący Jego Królewskiey Mości życzenia, do przywrócenia Konstytucyi Stanów (*Cortes*). Daley Minister Spraw wewnętrznych udzielił Zgromadzeniowi wiadomosci o wypadkach zaszłych w Neapolu i o przyięciu tamże Konstytucyi Hiszpańskiey.

Na posiedzeniu z d. 1. Sierpnia przełożenie Ministra Woyny uczynione względem urządzenia gwardyi bezpieczeństwa dla oczyszczenia dróg z rozboyników, zostawiono dalszemu naradzeniu się a w końcu odesłano ie do Kommissyi dlą rozpoznania.

Gazety Francuzkie zawieraią: Zdaie się, iż i w Prowincyi Burgos za przykładem Apostolskiey Junty w Gallicyi utworzyła się Junta antikonstytucyyna. Wiadomości z tamtąd donoszą, że oddział woyska utworzony we 4 Gminach napadł na Zgromadzenie pod Logronno składaiące się ze 12 osób i zniosł takowe, znaleziono tam chorągwie powstania i buntownicze odezwy. O to są imiona uwięzionych: Barrio, Proboszcz w Burgos; Vizmanos, urzędnik Xięcia Frias; Crespo de Zanguas, urzędnik; Zoldi, maiący za żonę synowicę Biskupa z Osma; Garcia de Cuebas; Nanez, właściciel hamerni pod Burgos; Licentia Saenz, Proboszcz z Carces; Kartagena i Gonsalez, mieszkańcy z Burgos; Navarro, Kapitan; Roxo, uczeń. Zapewniaią, iż ci ludzie schwytali gońca, który wiozł ważne listy urzędowe z Soria do Burgos; ponieważ goniec ów więcey się niepokazał, sądzą, że iest zabity. Po między papierami tego zgromadzenia znaleziono listowne porozumiewanie się, które podadź może ważne obiaśnienia względem związków między Burgos, Sarragossą, Madrytem, Osmą i wielu klasztorami; osobliwie wymieniaią w tey mierze pewnego Franciszkana w Cornado i Dominikana w Burgos. Zdaie się, iż ostatnią razą uwięzione osoby w Burgos były powodem do odkrycia owego zgromadzenia. Jeneralny Kapitan w Guipuscoa ogłosił na d. 4. Sierpnia w St. Sebastian nadesłany mu od Naczelnika w Burgos następuiący list urzędowy: „Z roskoszą donoszę WPanu, iż buntowniczy Duchowny Don Francisco Barro z bandą swoią złożoną z 11 włoczęgów schwytany został na dnia 28. Lipca w Rasillo przez mieszkańców z Angniano, Ortegoza i Nieva. Schwytanie tego człowieka iest bardzo ważne, ponieważ przez wpływ swoy mogłby był zaburzać niezmiernie spokoyność tych okolic. Proszę WPana, ażeby wypadek ten ogłosić kazał publicznie dla uprzedzenia fałszywych wieści do których by ow wypadek mogł dadź powod. Wzięto konie, 11 muła 1 chorągwi 6 i ważne listowne porozumiewania się z różnemi korporacyiami. Banda ta chwytała listy po między naczelnikami z Soria i Burgos; listy naczelnika z Sorii naleziono pomiędzy ich papierami; ponieważ goniec, który listy te miał oddadź nie pokazał się więcey, mniemaią, iż go zabili. Z znalezionych papierów okazuie się, iż owa banda miała związki z miastami: Burgos, St. Sebastian, Valladoliidą, Korunną, Santiago, Salamanca, Madrytem i wielu Mnichami i Duchownymi, z których ieden iest uwięziony."

W Arragonii pokazały się także niedawno szlady działań antykonstytucyynych.

Francyia.

Po zdaniu sprawy Królowi przez Ministra Marynarki i przełożeniu onego obiedwom Izbom, stan Marynarki Francuzkiey był następuiący:

Okręty	Flotty	W budowaniu	O[illegible]
Okrętów liniiowych o 118 działach	8	4	12
— — - 110 —	2	—	2
— — - 80 —	12	2	14
— — - 74 —	28	4	32
Ogółem	50	10	60
Fregat o 40 działach	31	5	36
Korwet	13	—	13
Brygów	25	—	25
Goeletów, avizówych, kutrów, lugrów, batów kanonierskich	69	2	71
Batów do ratowania	14	2	16
Szkut z żaglami	32	—	32
Okrętów przewozowych	21	—	21
Ogółem	255	19	274

Z powyższego zdania sprawy okazuie się: 1) iż od czasu powrotu Króla do Państw swoich do d. 1. Listopada 1819 wybudowano nowych lub zupełnie odnowiono: okrętów liniiowych 13, fregat 8 o 40 działach, razem

42 okręty; 2) iż pod tenże sam czas (1. Listopada 1819) było w robocie na warsztatach Królewskich okrętów liniiowych 10 i fregat 5. Takim sposobem Marynarka Królewska pomimo niezmiernych ciężarów, które musiał kray dźwigać, pomnożoną została nie spełna w 6 latach o 23 okrętów liniiowych i 13 fregat pierwszego rzędu.

Od nie iakiego czasu mówią w Paryżu o ważney odmianie, która zayść ma pomiędzy Francuzkiemi Posłami na obcych Dworach. Margrabia Riviere ma niezawodnie powrócić z Konstantynopola, mieyse iego nie zastąpi Jenerał Andreossy iak mowiono, lecz P. Latour-Maubourg, brat Ministra Woyny, który za Rządow Napoleona był długo Sekretarzem przy Poselstwie Francuzkiem w Konstantynopolu, i tam nieiaki czas pełnił obowiązki Posła Francuzkiego. W ostatnich czasach był on pełnomocnym Ministrem Francuzkim w Hannowerze. Mianowania na pełnomocnych Ministrów PP. Baranta i Margrabiego Latour Dupina, Parów Francuzkich, pierwszego do Danii, drugiego do Dworu Turyńskiego zostały iuż urzędownie ogłoszone. Podobnież został mianowany P. Durand pełnomocnym Ministrem na Dworze Niderlandzkim, gdzie od 5 lat był Margrabia Latour Dupin. P. Hyde de Neuville ma bydź pełnomocnym Ministrem w Brazylii. Mieysce Posła przy Ziednoczonych Stanach Ameryki północney nie będzie zapewne osadzone; co by tylko wtedy nastąpić mogło, gdyby teraźnieysze zatargi względem stosunków handlowych z Ameryką północną zostały zaspokoione. Teraźnieyszy tymczasowy Poseł w Ameryce będzie sprawował te obwiązki. (Zapewniaią, że Posłowi Ameryki północney będącemu w Paryżu podano środki poiednawcze, które on swoiemu przesłał Rządowi). Mowią także, że Xiąże Lawal-Montmorency będzie odwołany z Madrytu; nie iest atoli pewna, aby mieysce to iak zapewniano otrzymał Xiąże Dalberg, syn byłego Prezydenta w Manheimie a synowiec zmarłego Wielkiego Xięcia Frankfortskiego. P. Dalberg, który iak wiadomo od przywrócenia Królestwa był członkiem tymczasowego Rządu, a pozniey znaydował się z Talleyrandem Ministrem na Kongressie Wiedeńskim i pełnił obowiązki pełnomocnego Ministra od iesieni 1815go roku na Dworze Turyńskim, z kąd niedawno odwołany; on sam nie życzy sobie iuż żadnego mieysca, lecz myśli osiąść w swoich znacznych dobrach położonych na lewym brzegu Renu.

Policyia Paryzka zagrabiła u wszystkich księgarzy wyszłe dzieło, pod tytułem; *Les deux cloches, ou les accusateurs en regard*: Znary Auter Bousquet Deschamps współpracownik Aristarka wskazany znowu został na roczne więzienie i karę pieniężną 4000 franków za pismo pod tytułem: *Questions à l'ordre du jour*, wydawca zaś Correard na 4 miesięczne więzienie i karę pieniężną 1000 franków.

Poseł Króla Saskiego na Dworze Madryckiem, Friesen, przybył do Bordeaux. Powodem do tey podroży iest stabość iego zdrowia. Poseł ten zatrzymawszy się nieco w Bordeaux, uda się do Niemiec dla użycia kąpiel.

P. Clausel de Coussergues, członek Izby i Radzca w Sądzie Kassacyynym złożył na d. 12. z. m. w Wydziale próśb Izby Deputowanych 250 exemplarzów pisma przez niego ułożonego, pod tytyłem; *Projet de la proposition d'accusation contre M. le Duc Decazes, ancien Ministre, à soumettre à la Chambre de* 1820. P. Clausel przesłał to pismo wszystkim członkom Sądu Kassacyynego i Sądu Królewskiego w Paryżu, tudzież Prezesowi i Vice-Prezesowi Sądu pierwszey Instancyi, iakoteż pierwszym Prezesom wszystkich Sądów Królewskich. D. 14. miano dziełko to przedawać publicznie w Paryżu po 4 franki.

Z Paryża d. 21. Sierpnia. — Papiery konsolidowane 5/100 były w obiegu d. 22. Marca: 78 frank. 85 centimów.

Włochy.

Dziennik konstytucyyny Królestwa Oboyga Sycylyy zawiera wyrok Xięcia Kalabryi, wydany na przełożenie Naczelnego dowodzcy tak nazwanego woyska konstytucyynego Jenerała Pepe, mocą którego przyrzeczone są wielkie nagrody i stopnie dla woyska, które bezpośrednie zrządziło rewolucyię. Wyrok takowy przyięli z niechęcią Officerowie tych pułków, którzy żadnego udziału nie mieli do rewolucyi; 160 z nich udało się do Jenerała Pepe dla uczynienia mu mocnych w tey mierze wyrzutów; wszczęły się mocne spory i łatwo mogłyby były stać się przyczyną krwawych wypadków, iak się pokazuie z listu następuiącego, który odebraliśmy z Neapolu z pewnych rąk pod datą z. d. 9. z. m.: „.... Nieposłuszeństwo pomiędzy woyskiem wzmaga się tu codziennie; cudem tylko, że dnia wczorayszego uratowani zosta-

liśmy od nowey rewolucyi. Niektóre pułki, co z powodu zaszłych zmian w Rządzie żadnych nie otrymały nagród, wyruszyły z bronią i działami w porządku boiowym z koszar, dla uderzenia na pułki, w których zaszły liczne mianowania. Iuż obiedwie strony stały na różnych mieyscach w gotowości do boiu. Szczęściem pewien Carbonari (Węglarz) z prowincyi Severino w Capitanata stanął w pośród nich. Pospieszył do Naczelnika pułku, w którym rozdano nagrody, obrócił się do Porucznika Morelli i szeregowego Silvati. (Dway ci razem z Opatem Minichini dali pierwsze hasło do Rewolucyi w. d. 1. Lipca) wystawiał im nieszczęście iakieby zayść mogło, upominał ich, aby poszli do Ministra Woyny, i zrzekli się wszelkich udzielonych im nagrod i stopni; zezwolili oni na to i przyrzekli zabowiązać swoich towarzyszów do podobnegoż kroku, poczém zniechęcone te pułki bez żadnych dalszych beźprawiow powróciły do swoich koszar. Osobliwą iest rzeczą, iż podczas gdy woyska codziennie w nieustannym były poruszeniu, pospolstwo żadney nie miało wiadomości oco szło właściwie. Nadto, zaszła znowu mocna sprzeczka po między Jenerałami Pepe i Carascosa (Ministrem Woyny), poczém ten żądał swoiego uwolnienia, lecz mu takowego odmowiono. Zapewniaią powszechnie, że Jenerał Pepe niebawem podziękuie.“

Palermianie chcą koniecznie mieć swoy Parlament i wzbraniaią się wysłać swoichDepútowanych do Neapolu, gdzie się ma rozpocząć posiedzenie Parlamentu, twierdząc, że są Narodem nie prowincyią. Rząd tuteyszy zdaie się, iż mocno postanowił nie zezwolać na to; tym czasem Palermianie podżegaią i inne miasta Sycylyi do powstania. Melazzo iest z nimi w porozumieniu. Trapani przychyła się do nich; Katanii a podzielona iest na stronnictwa; niedawno zabity tam został Palermianin ogłaszaiący niepodległość wyspy; pozniey wzmocniło się stronnictwo przychylne Palermianom; domowa woyna była nieodzowną. Dnia wczorayszego pułk królewski odebrał rozkaz wyruszenia z Neapolu do Sycylyi; nie chciał zupełnie słuchać rozkazów i dotąd trwa w swoim uporze.“

Ministrowie, a szczególniey spraw Wewnętrznych Zurlo bywaią niepokoieni. Carbonari (Węglarze) uzbroioni w sztylety postępuią smiało ku nim i straszą ich wielkiemi pogróżkami. Co noc słychać bitki na ulicach; strzelaią do woyska a potem wowią, że to uczynili Calderari (Kotlarze) (przeciwne stronictwo Węglarzom). Carbonari nie przyymnią iuż do swoiego grona nikogo; oddaleni z tego, zaczęli iuż nową tworzyć sektę.“

„Taki sam duch panuie we wszystkich Prowincyiach. W niektórych złożyło pospólstwo Intendentów, a podług swey myśli obrało innych na tomiast, których Rząd musiał potwierdzić. W wielu Gminach nayznacznieysze rodziny uzbroiły swoich krewnych i włościan, aby w chwili wybuchnienia rewolucyi bronić się mogły.“

„Jenerał Caraccioli przybył do Aquila, oznaymił tamecznemu Intendentowi Guarini, aby przystąpił do sekty Węglarzów, lub by oddalił się ze swoiego mieysca. Guarini nie chciał przystać; oczekuią co chwila iego złożenia.“

Inny znowu list z daty wcześnieszey donosi: „.... Zwyczaynie iak się podczas rewolucyi dziać zwykło, iuż wiele nadziei i widoków znika, im daley postępuie dzieło. Liczba uwiedzionych co dziennie wzrasta. Żaden z twórców rewolucyi nie iest zadowolniony losem, który go spotkał; cena naypotrzebnieyszych żywności podniosła się co zniechęca ostatnie klassy pospólstwa; Właściciele małych grontów wołaią o zmnieyszenie podatku znanego pod imieniem Fondaria, którego mniemany ucisk użyty był iako główny powód do zaszłey rewolucyi a który przez Rząd teraźnieyszy wystawiony iest iako sprawiedliwa i potrzebna danina. Każdy powoduie się swoim interesem i ma swoie widoki na celu. Woyskowość i szczątki Rządu Murata są na iedney stronie; na drugiey Carbonari (Węglarze) i Jakubini. Rząd, przy którego sterze iest wielu z urzędników byłych za Murata, niepewny chwieie się pomiędzy obudwóma stronnictwami, nieważy się on rzucić w objęcie iednego z tych, a chciałby obudwóch do swoich użyć zamiarów.“

„Gdyby tak ważne wypadki wolno było ukazać ze śmieszney strony, to następuiący wypadek za którego rzeczywistość WPanu zaręczam, posłuży do tego naywłaściwiey: Uczynie Neapolitańscy przed kilku dniami ciągli w znaczney liczbie ku pałacowi Królewskiemu, i w mocnem przekonaniu, że zachodząca pomiędzy nimi i ich nauczycielami różnica stopni i umieiętności sprzeciwia się wyobrażeniom równości, żądali, aby wszystkie stopnie rangi w tych dniach oświeconych zniesione zostały i by wszyscy i każdy z nich w szczególności wyniesieni byli na Doktorów.“

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.